

Warszawa, dnia 1 sierpnia 2024 r.

Poz. 1159

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 29 lipca 2024 r.

w sprawie sposobu zapewnienia reprezentacji dziecka przez reprezentanta dziecka

Na podstawie art. 583¹ § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób zapewnienia reprezentacji dziecka przez reprezentanta dziecka, w tym sposób ustalania listy reprezentantów dziecka, sposób wyznaczania reprezentanta dziecka oraz system szkoleniowy reprezentantów dziecka.

§ 2. 1. Okręgowa rada adwokacka przedstawia prezesowi sądu rejonowego, sądu okręgowego i sądu apelacyjnego, których obszar właściwości obejmuje zasięg terytorialny danej izby adwokackiej, zwanemu dalej „prezesem właściwego sądu”, wykaz adwokatów wykonujących zawód według przepisów ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1184 i 1268 oraz z 2023 r. poz. 1860), zwanej dalej „Prawo o adwokaturze”, mających siedzibę zawodową na obszarze właściwości danego sądu, którzy zadeklarowali gotowość do reprezentowania dziecka i spełniających wymagania określone w art. 99¹ § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809), zwanej dalej „K.r.i.o.”.

2. W przedstawianym wykazie, przy nazwisku każdego adwokata, należy wskazać rodzaj sprawy, w której adwokat zadeklarował gotowość do reprezentowania dziecka. Jeżeli adwokat posiada kompetencje do reprezentowania dziecka głuchego lub posiadającego złożone potrzeby w komunikowaniu się, należy uczynić o tym wzmiankę przy nazwisku tego adwokata.

§ 3. 1. Rada okręgowej izby radców prawnych przedstawia prezesowi sądu rejonowego, sądu okręgowego i sądu apelacyjnego, których obszar właściwości obejmuje zasięg terytorialny danej izby radców prawnych, wykaz radców prawnych wykonujących zawód według przepisów ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499), zwanej dalej „ustawą o radcach prawnych”, mających miejsce zamieszkania na obszarze właściwości danego sądu, deklarujących gotowość do reprezentowania dziecka i spełniających wymagania określone w art. 99¹ § 1 K.r.i.o.

2. W przedstawianym wykazie, przy nazwisku każdego radcy prawnego, należy wskazać rodzaj sprawy, w której radca prawny zadeklarował gotowość do reprezentowania dziecka. Jeżeli radca prawny posiada kompetencje do reprezentowania dziecka głuchego lub posiadającego złożone potrzeby w komunikowaniu się, należy uczynić o tym wzmiankę przy nazwisku tego radcy prawnego.

§ 4. Okręgowe rady adwokackie oraz rady okręgowych izb radców prawnych, sporządzając wykazy, o których mowa w § 2 i § 3, i ustalając, czy adwokat lub radca prawny wykazuje znajomość praw lub potrzeb dziecka, uwzględniają w szczególności zadeklarowane przez adwokata lub radcę prawnego:

- 1) ukończenie studiów z zakresu praw dziecka i zasad reprezentacji dziecka;
- 2) odbycie szkoleń z zakresu praw dziecka i zasad reprezentacji dziecka organizowanych przez rady adwokackie, izby radców prawnych, Rzecznika Praw Dziecka oraz Ministerstwo Sprawiedliwości;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 1606, 1615, 1667, 1860 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 858, 859 i 863.

- 3) posiadanie stopnia naukowego na podstawie rozprawy na temat praw dziecka w rodzinnym prawie osobowym, majątkowym bądź w innych działach prawa;
- 4) posiadanie publikacji naukowych, komentarzowych, popularyzujących problematykę praw dziecka w rodzinnym prawie osobowym, majątkowym bądź w innych działach prawa;
- 5) prowadzenie zajęć dydaktycznych na wyższej uczelni, wykładów dla aplikantów, szkoleń organizowanych przez samorządy adwokackie lub radcowskie z zakresu praw dziecka w rodzinnym prawie osobowym, majątkowym bądź w innych działach prawa;
- 6) doświadczenie w pracy związanej z opieką nad dziećmi, wychowaniem lub z ochroną dzieci.

§ 5. 1. Okręgowe rady adwokackie oraz rady okręgowych izb radców prawnych przedstawiają wykazy, o których mowa w § 2 i § 3, do dnia 31 października każdego roku według stanu na dzień 1 września tego roku. Wykazy mogą być przedstawiane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych.

2. Wykazy adwokatów oraz wykazy radców prawnych, o których mowa w § 2 i § 3, zawierają następujące informacje umożliwiające kontakt z ustanowionym reprezentantem dziecka:

- 1) imię i nazwisko adwokata lub radcy prawnego;
- 2) adres do doręczeń;
- 3) numer telefonu;
- 4) adres poczty elektronicznej, jeżeli został udostępniony przez adwokata lub radcę prawnego i adwokat lub radca prawny udzielił zgody na umieszczenie tego adresu w wykazie;
- 5) dane konta w portalu informacyjnym, o których mowa w art. 37d ust. 1 Prawa o adwokaturze i art. 22¹¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych, jeżeli zostały udostępnione przez adwokata lub radcę prawnego i adwokat lub radca prawny udzielił zgody na umieszczenie tych danych w wykazie.

§ 6. 1. Okręgowa rada adwokacka oraz rada okręgowej izby radców prawnych informuje prezesa właściwego sądu o:

- 1) każdej zmianie danych, o których mowa w § 5 ust. 2;
- 2) każdej sytuacji czasowo lub trwale wyłączającej uprawnienie adwokata lub radcy prawnego do sprawowania funkcji pełnomocnika procesowego;
- 3) zadeklarowaniu przez adwokata lub radcę prawnego, spełniającego wymagania określone w art. 99¹ § 1 K.r.i.o., gotowości do reprezentowania dziecka, uzasadniającym uwzględnienie adwokata lub radcy prawnego w wykazie, o którym mowa w § 2 lub § 3;
- 4) skreśleniu adwokata lub radcy prawnego objętego wykazem, o którym mowa w § 2 lub § 3, z listy adwokatów lub z listy radców prawnych.

2. Przepis § 5 ust. 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§ 7. 1. Prezes właściwego sądu ustala na podstawie przedstawionych wykazów, o których mowa w § 2 i § 3, ułożoną w porządku alfabetycznym według nazwisk listę adwokatów i radców prawnych mogących zostać ustanowionymi reprezentantami dziecka.

2. W przypadku gdy prezes właściwego sądu, uwzględniając liczbę spraw, w których jest ustanawiany reprezentant dziecka, uzna, że przedstawione wykazy, o których mowa w § 2 i § 3, zawierają niewystarczającą liczbę adwokatów i radców prawnych, występuje do okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych o wskazanie, w terminie nie krótszym niż 7 dni od dnia otrzymania pisma, dodatkowych adwokatów i radców prawnych, o których mowa w § 2 i § 3, określając ich liczbę. W razie niewskazania przez okręgową radę adwokacką i radę okręgowej izby radców prawnych dodatkowych adwokatów i radców prawnych w wyznaczonym terminie lub wskazania ich w niewystarczającej liczbie, prezes właściwego sądu ustala na podstawie przedstawionych wykazów, o których mowa w § 2 i § 3, ułożoną w porządku alfabetycznym według nazwisk listę reprezentantów składającą się z adwokatów i radców prawnych.

§ 8. 1. Ustalona przez prezesa właściwego sądu lista reprezentantów dziecka będących adwokatami i radcami prawnymi zawiera informacje, o których mowa w § 5 ust. 2, wskazanie tytułu zawodowego adwokata lub radcy prawnego, rodzaj spraw, w których adwokat i radca prawny deklaruje gotowość reprezentacji dziecka, a także wzmiankę o posiadaniu kompetencji do reprezentacji dziecka głuche lub posiadającego szczególne potrzeby w komunikowaniu się.

2. Listę reprezentantów dziecka sporządza się i prowadzi w formie pisemnej w postaci elektronicznej.

3. Prezes właściwego sądu przekazuje ustaloną listę reprezentantów dziecka do wiadomości okręgowej radzie adwokackiej oraz okręgowej izbie radców prawnych. Przepis § 5 ust. 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§ 9. Prezes właściwego sądu w ciągu 14 dni od uzyskania informacji, o których mowa w § 6 ust. 1, aktualizuje listy reprezentantów dziecka w sposób wskazany w § 7.

§ 10. 1. Sąd opiekuńczy wyznacza reprezentanta dziecka będącego adwokatem lub radcą prawnym z listy, o której mowa w § 7 ust. 1, według kolejności wpływu wniosków i przy uwzględnieniu potrzeb wynikających z innych okoliczności uzasadniających jego wyznaczenie, w tym rodzaju sprawy, w której jest wymagana reprezentacja dziecka.

2. Sąd opiekuńczy, wyznaczając reprezentanta dziecka będącego adwokatem lub radcą prawnym z listy reprezentantów dziecka ustalonej przez prezesa sądu okręgowego lub przez prezesa sądu apelacyjnego, bierze pod uwagę również adres do doręczeń adwokata lub radcy prawnego względem miejsca zamieszkania lub pobytu dziecka oraz względem siedziby sądu lub organu, przed którym reprezentacja ma nastąpić, chyba że wyznaczenie reprezentanta dziecka przy uwzględnieniu tej okoliczności nie jest możliwe.

3. Po dokonaniu aktualizacji listy reprezentantów dziecka będących adwokatami lub radcami prawnymi oraz w razie ustalenia nowej listy reprezentantów dziecka wyznaczenie reprezentanta dziecka kontynuuje się, począwszy od następnego reprezentanta dziecka po ostatnio wyznaczonym.

§ 11. 1. Jeżeli sąd stwierdzi, że zachodzą przesłanki ustanowienia reprezentantem dziecka osoby niebędącej adwokatem lub radcą prawnym, sąd bada, czy osoba ta zna potrzeby dziecka, czy spełnia warunki określone w art. 148 K.r.i.o., a także czy deklaruje gotowość realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 99² § 3 K.r.i.o.

2. Ustanawiając reprezentanta dla więcej niż jednego dziecka, przed powierzeniem tej funkcji jednej osobie sąd bada, czy spełnione są warunki określone w art. 151 K.r.i.o. zdanie pierwsze.

§ 12. 1. Jeżeli w sprawie został złożony wniosek o ustanowienie reprezentanta dziecka, sąd opiekuńczy po wyznaczeniu reprezentanta dziecka przekazuje wnioskodawcy następujące dane kontaktowe ustanowionego reprezentanta dziecka:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) adres do doręczeń;
- 3) numer telefonu.

2. Po wyznaczeniu reprezentanta dziecka sąd opiekuńczy przekazuje reprezentantowi dziecka dane obejmujące:

- 1) sygnaturę sprawy;
- 2) imię i nazwisko dziecka;
- 3) imię i nazwisko przedstawiciela ustawowego dziecka lub podmiotu, o którym mowa w art. 112¹ § 1 K.r.i.o.;
- 4) dane umożliwiające kontakt z dzieckiem oraz dane umożliwiające kontakt z przedstawicielem ustawowym dziecka lub z podmiotem, o którym mowa w art. 112¹ § 1 K.r.i.o., obejmujące adres zamieszkania lub pobytu, adres do doręczeń, numer telefonu, numer telefaksu lub adres poczty elektronicznej.

3. Jeżeli dziecko jest głuche, nie włada językiem polskim lub ma złożone potrzeby w komunikowaniu się, sąd informuje ustanowionego reprezentanta o tej okoliczności.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1–3, podaje się jednocześnie z powiadomieniem o treści postanowienia o wyznaczeniu reprezentanta dziecka.

§ 13. 1. Program szkolenia umożliwiającego nabycie lub podniesienie kompetencji niezbędnych do właściwego reprezentowania dziecka obejmuje zagadnienia dotyczące zasad reprezentacji dziecka, praw lub potrzeb dziecka, w tym:

- 1) prawne aspekty reprezentacji dziecka;
- 2) psychologiczne aspekty reprezentacji dziecka, w tym potrzeby dziecka wynikające z wieku i możliwości rozwojowych;
- 3) komunikację z dzieckiem, w tym z dzieckiem z niepełnosprawnościami, dzieckiem o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.

2. Wymiar szkolenia, o którym mowa w ust. 1, wynosi jednorazowo nie mniej niż 8 godzin.

§ 14. Po zakończeniu szkolenia uczestnik szkolenia otrzymuje zaświadczenie potwierdzające odbycie szkolenia.

§ 15. 1. Okręgowa rada adwokacka oraz rada okręgowej izby radców prawnych przedstawia pierwsze wykazy, o których mowa w § 2 i § 3, do dnia 31 października 2024 r. według stanu na dzień 1 września 2024 r.

2. Do dnia ustalenia przez prezesa właściwego sądu pierwszych list, o których mowa w § 7 ust. 1, sąd opiekuńczy w celu wyznaczenia reprezentanta dziecka zwraca się do okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych o wskazanie kandydata na reprezentanta dziecka z listy adwokatów lub radców prawnych, spełniającego wymagania określone w art. 99¹ § 1 K.r.i.o.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.